

Provinciale Staten
Van Limburg

Cluster	PP	Behandeld	P.F. Senster
Ons kenmerk	DOC-00301404	Telefoon	+31 6 21 83 60 36
Uw kenmerk	-	Maastricht	13 juli 2022
Bijlage(n)	3	Verzonden	13 juli 2022

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake brief aan Minister Van der Wal voor Natuur en Stikstof

Geachte Staten,

Naar aanleiding van zowel de door de Ministers Van der Wal voor Natuur en Stikstof en Staghouver van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 10 juni 2022 aan de Tweede Kamer verstuurd Startnotitie Nationaal Programma Transitie Landelijk Gebied en Perspectieven Nota Landbouw, alsmede het door uw Staten gevoerde debat hierover op 24 juni 2022 hebben wij bijgevoegde brief aan Minister Van der Wal gestuurd. Met deze brief denken wij eveneens antwoord te hebben gegeven op de door uw Staten aangenomen gewijzigde motie 2858 (Statenlid Voncken), 3de gewijzigde motie 2860 van de statenleden Megens en Vincken en 2de gewijzigde motie 2862 van de Statenleden van Caldenberg, Fischer-Otten en Palmen.

Met deze brief brengen we onze zorgen met betrekking tot de uitvoerbaarheid van doelen binnen de transitieopgave landelijk gebied over aan Minister Van der Wal. Wij hebben Minister Staghouver een afschrift van de brief aan Minister Van der Wal doen toekomen. De brief aan Minister Staghouver treft u eveneens bijgevoegd aan.

Op een elftal punten vragen wij de Ministers ons tegemoet te komen om ons daarmee in staat te stellen, samen met de partners in het landelijk gebied en alle andere betrokkenen, onze gebiedsgerichte planprocessen constructief te doorlopen.

Parallel hebben wij gesproken met onze partners in het landelijke gebied. Binnen de zogenaamde Plattelandscoalitie hebben we een bestuurlijke afspraak gemaakt om in september 2022 in gezamenlijkheid te komen tot een plan van aanpak voor de gebiedsgerichte planprocessen welke leiden tot een realistisch en uitvoerbaar gebiedsprogramma met (maatschappelijk) draagvlak.

Binnen de Plattelandscoalitie zijn vertegenwoordigd het Waterschap Limburg, de Limburgse Land- en Tuinbouwbond, terreinbeheerders Limburgs Landschap, Natuur Monumenten, Staatsbosbeheer, de Natuur- en Milieufederatie Limburg en de Provincie Limburg.

Op korte termijn wordt ook de verbinding gelegd richting de Limburgse gemeenten. Dit plan van aanpak zal na het zomerreces ook aan uw Staten worden aangeboden.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

G.J.W. Gabriëls

De Minister voor Natuur en Stikstof
Mevrouw van der Wal-Zeggelink
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Cluster	PP	Behandeld	P.F. Senster
Ons kenmerk	DOC-00303994	Telefoon	+31 6 21 83 60 36
Uw kenmerk	-	Maastricht	13 juli 2022
Bijlage(n)	-	Verzonden	13 juli 2022

Onderwerp

Startnotitie Programma Landelijk Gebied

Excellentie,

De balans tussen de draagkracht van de natuur, bodem en water enerzijds en het economisch en maatschappelijk gebruik ervan anderzijds moet hersteld worden. Vanuit Limburgs perspectief is dat een balans die alle betrokken sectoren raakt, niet enkel de landbouw. De daarvoor noodzakelijke transitie in het landelijk gebied moet gebaseerd zijn op een strategische visie op de functies die landbouw en natuur – in samenhang met alle andere sectoren – vervullen voor een gezonde toekomst van dat landelijk gebied. Een visie die wordt vertaald naar een aanpak per gebied, waarin leefbaarheid een belangrijk thema is.

Naar aanleiding van de door u op 10 juni 2022 aan de Tweede Kamer toegezonden Startnotitie Transitie Landelijk Gebied is op 24 juni 2022 door onze Provinciale Staten gedebatteerd over de opgave waar Limburg in dit kader voor staat. Een opgave op het gebied van stikstofreductie die procentueel de grootste is van Nederland. Onze Staten vragen ons afstand te nemen van deze startnotitie en met name van de kaart met de richtinggevende doelen voor stikstofreductie. Wij delen de mening van onze Staten dat, zonder zicht op concreet generiek en gebiedsgericht instrumentarium en bijbehorende middelen, de Limburgse opgave zoals geformuleerd in de Startnotitie niet uitvoerbaar is. Daarbij dienen instrumenten en middelen gericht te zijn op niet enkel stikstofreductie, maar op de samenhangende beleidsvelden die van invloed zijn op ruimtegebruik én natuurontwikkeling. Dus bijvoorbeeld ook ten aanzien van woningbouw, mobiliteit en energie-infrastructuur en verduurzaming van de industrie. Die integrale blik en de daarbij benodigde instrumenten, regelgeving en financiën zijn nodig om ons als Provincie het handelingskader te bieden dat ons in staat stelt maximaal te kunnen bijdragen aan de gestelde doelen.

De brede opgave heeft enorme impact voor alle betrokkenen in het landelijk gebied. Deze transitie kan de overheid dan ook niet alleen vormgeven. In Limburg doen wij dit samen met de gebruikers van het landelijk gebied, samen met de partijen die de transitieopgaven moeten uitvoeren, samen met de beheerders van Natura 2000-gebied, samen met u en andere collega-overheden (provincies, gemeenten en waterschappen). Provinciale Staten hebben ons op 24 juni 2022 opgeroepen de Limburgse aanpak en met name de gebiedsgerichte planprocessen door te zetten, ondanks de scepsis over de door u gepresenteerde Startnotitie. Daartoe spreken we in de gebieden met onze partners en gaan wij maximaal aan de slag om verbrede en realistische doelen samen te bereiken. Wij werken tot 1 juli 2023 en ook daarna in de regio samen om te komen tot dat regionale maatwerk en passende doelstellingen met bijbehorende doelgerichte maatregelen waaraan we ook uitvoering kunnen geven. Stikstofreductie en natuurherstel zijn opgaven voor ons allemaal. Iedereen én alle sectoren moeten daarom een evenwichtige bijdrage leveren aan de oplossing ervan, niet alleen de landbouw.

Realisatie van de doelstellingen van de Startnotitie vraagt daarnaast om maatwerk per gebied, in lijn met de eerder geformuleerde Limburgse aanpak waarmee wij de voorbije periode al goede stappen hebben gezet. Op 18 februari 2022 hebben onze Staten de Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurverbetering vastgesteld. Voor ons college is dit het vertrekpunt, ook voor de verbrede opgave met doelen voor natuur, water en klimaat binnen het landelijk gebied. Over deze verbreding zijn wij inmiddels met gebiedspartners in gesprek getreden. Na het zomerreces zullen wij de Limburgse Aanpak voor de Transitie van het Landelijk Gebied presenteren. Daarbij spelen zowel de transitie van de landbouw, het herstel van de voor Limburg zo karakteristieke biodiversiteit als ook het verlenen van houdbare vergunningen een belangrijke rol. We komen daarbij nu ook al de eerste dilemma's tegen: zo willen we het grasland in Zuid-Limburg behouden voor de waterkwantiteitsopgave en behoud van ons dierbare landschap, maar lijkt dit vooralsnog lastig verenigbaar met de stikstofreductie opgave.

De Limburgse Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel hebben wij als bijlage bij deze brief bijgevoegd.

Daarnaast zijn we met name in en rondom Natura 2000-gebieden ook al gestart met het versneld werk maken van natuurherstel. We zien dit als opmaat naar bredere en meer integrale gebiedsprocessen om doelen en ambities in het kader van het NPLG te realiseren.

Om de planprocessen adequaat te doorlopen hebben, wij zoals eerder in dit schrijven gesteld, ook een aantal zaken van u nodig. Daarbij gaat het om de volgende elf punten.

1. Duidelijkheid over de huidige en toekomstige aankoopregelingen

Het verkopen van een (familie)bedrijf dat door hard en passievol werken over generaties heen is opgebouwd, is geen lichte beslissing. Wij zijn dan ook blij dat maar liefst 40 piekbelasters zich aangemeld hebben voor de Maatgerichte Aankoop regeling (MGA-1). Limburg is met dit aantal overduidelijk koploper in Nederland. We kunnen hiermee een eerste forse stap zetten in de reductie van stikstofdepositie op N2000-gebieden. U heeft reeds aangegeven ondernemers niet de garantie te kunnen geven dat de huidige MGA1 aantrekkelijker zal zijn dan toekomstige regelingen. Dit betreuren wij.

Daarom roepen wij u op om wel snel duidelijkheid te bieden over hoe de huidige MGA-1 zich tot toekomstige regelingen verhoudt. Een rekentool voor het einde van de looptijd van de MGA-1 kan hierin uitkomst bieden. Daarnaast vragen wij u indringend ons binnen twee weken na verzending van dit schrijven de garantie te geven dat u, mocht de regeling onverhoopt als ongeoorloofde staatssteun worden aangemerkt (hoe klein die kans ook is), de SPUK-uitkering ten aanzien van MGA-1 aan ons niet zult terugvorderen.

2. Duidelijkheid over de reductieopgave voor alle sectoren

Gebiedsgerichte planprocessen zijn gebaat bij gelijktijdige duidelijkheid over alle doelen voor alle sectoren. Dit voorkomt onnodige onduidelijkheden die ten koste kunnen gaan van het draagvlak bij partijen. Wij vragen u dan ook vast te houden aan uw oorspronkelijke planning en deze liefst zelfs te versnellen. Daarnaast willen we nogmaals beklemtonen dat het van belang is dat er een evenredige verdeling van doelen komt over alle sectoren.

3. Concreet perspectief voor de land- en tuinbouw

In Limburg zetten wij met ons landbouwbeleidskader 'Koers naar de Toekomst 2019 -2023' in op een toekomstbestendig agrarisch Limburg dat haar positie verder versterkt als toonaangevende agrarische regio. Een regio die duurzame oplossingen biedt voor maatschappelijke opgaven op bijvoorbeeld het gebied van klimaat, energie, omgevingskwaliteit en gezondheid. Het verdienvermogen van de individuele agrarische ondernemer wordt hierin te allen tijde van belang geacht. Wij hebben dan ook concrete instrumenten en maatregelen nodig vanuit het Rijk om dit verdienvermogen te garanderen. Landbouw is namelijk een cruciaal onderdeel van het circulair systeem en onze regionale economie en draagt bij aan onderhoud en instandhouding van het typisch Limburgse landschap. Het kan nooit zo zijn dat dit gaat verdwijnen uit Limburg. Bij het hanteren van doelen voor natuur, water en klimaat moet er daarom oog zijn voor leefbaarheid en sociale, economische en maatschappelijke aspecten en is een evenredige bijdrage van alle sectoren noodzakelijk. Op dit moment ontbreekt het voor de Limburgse land- en tuinbouw in relatie tot uw startnotitie aan concreet (handelings-)perspectief.

Wij verzoeken u dan ook om met duidelijke, langjarige ontwikkelmogelijkheden te komen voor de agrarische bedrijven. Wij willen hierbij in Limburg aan de slag met kringlooplandbouw en zien dit als een sleutel tot succes.

De productiefactoren moeten in balans komen en daar willen wij nog sterker op inzetten. Om deze transitie naar kringlooplandbouw verder vorm te geven vragen wij u om daartoe kaders, richtlijnen en financiële middelen beschikbaar te stellen.

4. Middelen voor de versnellingsagenda

Tijdens de ambtelijke werkconferentie op 22 april 2022 heeft u provincies opgeroepen om vooruitlopend op de vaststelling van gebiedsprogramma's 'quick-wins' aan te dragen die in 2022 uitvoerbaar zijn. Ons college heeft daartoe op 25 april 2022 een pakket van € 71,7 mln. 'no-regret' maatregelen aangeboden, die nog dit jaar tot concrete resultaten kunnen leiden. Wij vragen u op korte termijn de hiermee gemoeide middelen aan ons te doen toekomen, zodat wij tot uitvoering over kunnen gaan. Daarnaast is er vanuit uw Ministerie een 'uitvraag quick wins 2023' aangekondigd.

Om onze partners hier optimaal bij te betrekken en te komen tot een ordentelijk proces, hebben wij tijdig helderheid nodig over criteria en reële doorlooptijden.

5. Aanleg van 380 kV hoogspanningskabel

Zoals gezegd: Limburg ziet de stikstofopgave als een opgave voor alle betrokken sectoren. In dat kader is het voor de verduurzamingsambities en de elektriciteitsvoorziening van de industrie en de Limburgse samenleving cruciaal om te komen tot versnelde aanleg van het 380 Kv station van TenneT in Graetheide. In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK) van november 2021 is dit als project van nationaal belang bestempeld dat in 2028/29 moet worden gerealiseerd. In het Investeringsplan van TenneT van 5 juli 2022 is dit nu voorzien om open te gaan tussen 2030-2032. De Provincie zal met de betrokken gemeenten de versnelling van de ruimtelijke inpassing realiseren, maar het Rijk en TenneT zijn aan zet om dit ook daadwerkelijk eerder in te plannen. In het Bestuurlijk Overleg met Minister Jetten op 16 juni 2022 over transportschaarste in Brabant en Limburg is een speciale coördinator aangesteld die een versnelling van onder meer de aanleg van het 380kV Station Graetheide moet helpen realiseren.

6. Voorfinanciering en procesmiddelen

Met enige regelmaat staan agrarische bedrijven en gronden te koop op locaties die bij kunnen dragen aan NPLG doelen. Het onttrekken van bedrijven en gronden uit de markt is een kans in de brede opgave binnen het landelijk gebied. Wij vragen u om middelen voor anticiperende aankopen beschikbaar te stellen om waar nodig snel te kunnen handelen. Dit om vertraging als gevolg van de gespannen grondmarkt in een latere fase te voorkomen. Daarnaast vraagt het gebiedsgerichte planproces grote investeringen van partners en van ons. Wij vragen u om die reden voor 2022 en 2023 minimaal € 2,5 mln. per jaar aan ons beschikbaar te stellen om de uitvoering van het planproces te borgen.

7. Concrete afspraken met Vlaanderen en Duitsland over het bereiken van doelen

Natuur, water en klimaat kennen geen grenzen. Wij vragen u om in het eerste kwartaal van 2023, doch uiterlijk ruim voordat de gebiedsprogramma's in uitvoering gaan, met Vlaanderen en Duitsland te komen tot concrete afspraken, waarmee het realiseren van de doelen binnen NPLG ook in Limburg geborgd kan worden. Voor Limburg, dat met meer kilometers aan het buitenland dan aan Nederland grenst, is het bereiken van doelen anders niet mogelijk.

8. Duidelijkheid over de juridische status van de gebiedsprogramma's

Ten behoeve van de in de Wet stikstofreductie en natuurverbetering opgenomen doelen dienen de provincies ter gebiedsgerichte uitwerking een gebiedsplan op te stellen.

In de Startnotitie Transitie Landelijk Gebied wordt duidelijk gemaakt dat het gebiedsplan wordt verbreed tot een gebiedsprogramma, niet alleen gericht op natuur, maar nadrukkelijk ook op water en klimaat. Dit gebiedsprogramma kent (nog) geen wettelijke verankering. Voor ons is het onduidelijk welke juridische status dit programma heeft. Duidelijkheid hierover is van groot belang voor het op juiste wijze doorlopen van de gebiedsprocessen. De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de rol van het instrument programma in de beleidscyclus onderstreept dit belang nog meer.

Wij vragen u daarom op zo kort mogelijke termijn duidelijk te geven over de juridische status van het gebiedsprogramma met daarbij specifieke aandacht voor een eventuele plan-MER-(beoordelings)plicht, het bevoegd gezag en de te doorlopen procedure.

9. Beschikbaar stellen van noodzakelijke data

Voor de gebiedsgerichte planprocessen zijn betrouwbare en eenduidige gegevens nodig. Wij vragen u derhalve om uiterlijk in oktober 2022 data en de rekenmethodieken beschikbaar te stellen, die gebruikt zijn bij het vormgeven van de NPLG-doelstellingen. Daarbij vragen wij om onder meer BAB-gegevens (Bestand Agrarische Bedrijven), de data uit de emissieregistratie ook voor niet-landbouw bronnen en emissiedata van bemesting en beweiding op perceelniveau (op basis van bv INITIATOR) beschikbaar te stellen.

10. Spoedige legalisatie PAS-melders

Spoedige legalisatie van de PAS-melders staat hoog op onze agenda. De MGA-1 moet daarvoor mede ruimte bieden. Wij constateren echter dat de Regeling Natuurbescherming hierop nog niet is aangepast en de MGA-1 (Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden, Staatscourant 2021/49899) in de Regeling natuurbescherming nog niet als bronmaatregel is opgenomen. Wij vragen de Minister daarom de Regeling Natuurbescherming zo spoedig mogelijk als zodanig te wijzigen, zodat bij het intrekken van de natuurvergunning op grond van de MGA-1 kan worden vermeld dat de ruimte ten goede komt aan het legaliseren van de PAS-meldingen via het stikstofregistratiesysteem (SSRS).

11. Houdbare aanpak voor de realisatie van ons bod aan het Ministerie van BZK inzake de woningbouwopgave

Op 1 juni 2022 hebben we randvoorwaardelijke en indicatieve bestuurlijke afspraken met uw collega minister De Jonge gemaakt over het provinciale aandeel van het aantal te bouwen woningen, de gewenste hoeveelheid, het tempo, de betaalbaarheid en de gewenste kwaliteit. Op 1 oktober 2022 worden deze bestuurlijke afspraken definitief nadat er, in afstemming met de Limburgse partners, een 'realitycheck' heeft plaatsgevonden. Wij vragen u te borgen dat de aanpak van met name stikstof geen belemmering is voor de woningbouw (en daarmee voor de afspraken die wij hierover met minister De Jonge hebben gemaakt), aangezien de nood hoog is en de maatschappelijke impact enorm.

Door ons op bovengenoemde punten tegemoet te komen stelt u ons in staat om, samen met alle betrokkenen in het landelijk gebied, de gebiedsgerichte planprocessen constructief te doorlopen. Naast het continueren en verbreden van onze Limburgse aanpak, kunnen wij ons daardoor ook maximaal inspannen om de wettelijke doelen voor natuur, water en klimaat binnen het landelijk gebied te bereiken.

Aan gedeputeerde Geert Gabriëls heeft u reeds een werkbezoek aan Limburg toegezegd. Wij nodigen u dan ook van harte uit voor dit werkbezoek in het komende najaar. Bij die gelegenheid zullen wij u nader vertrouwd maken met de Limburgse aanpak en de vorderingen die wij samen met onze partners maken. Tevens kunnen we dan samen een kijkje nemen in het mooie Limburgse landschap met al zijn biodiversiteit. We hopen dat u zich gauw komt verwonderen in Limburg.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Ministerie LNV
Minister Staghouwer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Cluster PP
Ons kenmerk DOC-00303904
Uw kenmerk -
Bijlage(n) -

Behandeld P.F. Senster
Telefoon +31 6 21 83 60 36
Maastricht 13 juli 2022
Verzonden 13 juli 2022

Onderwerp

Afschrift van onze brief aan Minister Van der Wal inzake Startnotitie Programma Landelijk Gebied

Excellentie,

Bijgevoegd treft u een afschrift aan van onze brief die wij heden hebben verzonden aan Minister Van der Wal inzake de Startnotitie Programma Landelijk Gebied.

Wij vragen nadrukkelijk uw aandacht voor punt 3 in genoemde brief "Concreet perspectief voor de land- en tuinbouw".

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris